

به طور کلی قصد ما این بود که با يك مخاطب عام گسترده تری ارتباط بگیریم. چون شاید نسل پدران و مادران ما با همان مختصات برنامه های قبلی خو گرفته باشند، اما نسل جوان دنبال جنبه های متفاوت تری باشد.

قاب و یک

ویژه نامه رادیو و تلویزیون روزنامه جام جم
شنبه ۲۷ اردیبهشت ۹۹ • شماره ۷۱۰

۳
رو در رو

گفت و گو با یوسف منصوری تهیه کننده «ماه من»

«ماه من» را برای مخاطبان غیر سنتی ساختیم

مجموعه ای از مفاهیم، دریافت ها و احساسات مبهم و پیچیده، جهان سحرهای ماه رمضان را می سازند؛ چیزهایی که سخت است درباره شان حرف بزنید. ما چرا واقعاً پیچیده تر و عمیق تر از آنی است که فکرش را می کنید و این را فقط يك تهیه کننده برنامه سحرگاهی می تواند با جزئیات تشریح کند. یوسف منصوری که از تهیه کنندگی برنامه «هفت» با اجرای بهروز افخمی تا مشاوره مدیر شبکه سوم سیما را در کارنامه دارد و تهیه برنامه های تلویزیونی را تدریس هم می کند، حالا پس از مدتی با «ماه من»، برنامه سحر ماه رمضان به قاب جادو برگشته است؛ آن هم با همه ظرفیت. از حضور امیرعلی نبویان در نویسندگی و بهروز شعبی در متن خوانی تا استفاده از جج اسلام حامد کاشانی و هاشمی نژاد و نجم الدین شریعتی در اجرا، می شود فهمید که با تهیه کننده ای به گفت و گو نشستیم که ارتباطات گسترده ای با طیف ها و چهره های مختلف دارد و این ظرفیت را هم در جای درست خود به اندازه فعال می کند.

چه ویژگی هایی در برنامه های مذهبی مناسبتی تلویزیون بوده که شما قصد داشتید آنها را حفظ کنید و ادامه دهید؟

به طور کلی مهم ترین چیزی که فکر می کردیم می تواند در جذب مخاطب موثر باشد، یکی آقای نجم الدین شریعتی به عنوان مجری بود و دیگری آقای حامد کاشانی به عنوان کارشناس با همین بحث فضیلت های حضرت امیرالمومنین (ع) که بازخوردهای آن از پارسال بازخوردهای بسیار خوبی بوده است. بنابراین شاید مهم ترین تصمیمی که گرفتیم این بود که به رغم پیشنهادهایی که به ما برای استفاده از روحانیون سرشناس تر می شد، از محضر ایشان بهره ببریم.

چه ویژگی ها و المان های مشترکی در برنامه های مذهبی مناسبتی وجود داشت که شما نمی خواستید آنها را نگه دارید یا تصمیم گرفتید در آنها تغییراتی ایجاد کنید؟

از این زاویه اولین تصمیم محوری همان استفاده نکردن از کارشناسان سرشناس تر بود. ما فکر کردیم ظرفیت ایشان و مباحث شان به نوعی است که اگر در بخش اصلی ترکنداکتور و زمانی نزدیک تر به اذان قرار گیرند، قدرت جذب مخاطب را دارند و این تصمیم به نوبه خود می تواند سرمایه ای را به کارشناسان قبلی اضافه کند و بازخوردان هم الحمد... همین را می گوید.

از طرفی برنامه های سحرگاهی عمدتاً از این المان ها تشکیل شده بود: پلاتوهای طولانی، استفاده از صداهای آشنا نظیر صدای آقای موسوی قهار و آقای سماواتی و بزرگوارانی نظیر آنها روی تصویر فضاهای آشنای حرم که تصویربرداریشان با نورپردازی های موضعی و طراحی شده و

استفاده از طراحی جدید نبوده است. مثلاً دعای فرج را یکی دو نفر از مناجات خوان های قهار و خوش لحن خوانده اند که در همه برنامه ها هم از همان ها استفاده می شود، اما اکثر آنها به صورت فوتوکلیپ ساده که حتی يك اصلاح رنگ اولیه هم نشده با يك فونت نامتناسب و سایز بد تدوین شده و روی آنتن می رود. اما همین دعا را که ما با صدای آقای فرجی ساختیم و پخش کردیم، اگر دقت کنید متوجه می شوید که ریتم کار، کاملاً متناسب با مفهوم است. یعنی مثلاً تعداد تصاویری که مدام در هم محو یا شفاف می شوند، تعداد تصاویری که قاب را تقسیم کرده و مدام با نمایش انواع بلاهای آسمانی و زمینی به مخاطب ضربه می زند اما وقتی به انیمه می رسد تصویر و صدا آرامش می گیرد. البته شاید مخاطب به این جزئیات توجه نکند، اما مجموعه ریتم در لحن و تصویر در ابتدای کار دارد تلاش می کند روی حال مخاطب و تند شدن و تحرك آن اثر بگذارد، اما بعد با کاهش سرعت تصاویر به يك پنجم و آرامش لحن و استفاده از رنگ های گرم تر و نماهای بازتر برای عبور از آن احساس خفگی، این حال عوض می شود. این دست نکات، مسائلی بود که ما سعی کردیم استانداردهای

منصوری و فکری، مدیر گروه معارف شبکه ۳ در پشت صحنه «ماه من»

حرفه ای آن را ارتقا دهیم. در دکور، نورپردازی، سرعت پلی بک ها، ریتم برنامه، انواع مختلف پاس دادن بخش های مختلف به همدیگر و همه جزئیاتی از این دست، سعی کردیم حرفه ای تر و دقیق تر عمل کنیم.

قبل از شروع تولید، مخاطب خاصی را هدف گرفتید و فکر می کردید باید روی مخاطب خاصی کار کنید یا از اول روی مخاطب عام برنامه ریزی کردید؟

من اگر بخوام مخاطب عادی برنامه های سحرگاهی را مدنظر قرار دهم هیچ وقت نمی روم مناجات منظوم را بسازم یا من می دانم استفاده از موسیقی در سحر، مخالفان جدی خواهد داشت؛ وقتی از موسیقی نواحی استفاده می کنم متوجه هستم که شاید قشری خوش شان نیاید؛ اما يك جمعیت زیاد رها شده ای را که شاید مثل بنده و شما نگاه نکنند، اما این آداب و آیین سحرها را دوست دارند، همراه می کند. بنده علاوه بر این که خودم را موظف می دیدم نیازهای بصری و محتوایی مخاطب عام این برنامه های سحرگاهی را جواب دهم، قصد هم داشتم که مخاطبانی را جذب و همراه کنم که شاید در برنامه های سنتی دیگر، سلیقه شان آن قدر ارضا نمی شود.

خلاقیت های خاص برنامه «ماه من» از زبان تهیه کننده دور ایران را چرخیدیم!

مهم ترین ایده جدید، بخش روایتگری از شهدا بود که سعی کردیم با آن، از این فضای صرفاً مبتنی بر روحانی و مداح فاصله بگیریم و با جنس متفاوت و مردمی تری، همان حرف های معنوی را بزنیم. نمونه دیگرش در پلاتوها بود. معمولاً متن های مذهبی بلندی وجود دارد که به همین صورت در برنامه های مختلف خوانده می شود، اما در این برنامه امیرعلی نبویان با استفاده مناجات ها متن هایی را با زبان عامه و قلم خودش نوشته که آنها را بهروز شعبی خوانده و در نهایت برای آن تصویرسازی شده است.

به طور کلی قصد ما این بود که با يك مخاطب عام گسترده تری ارتباط بگیریم. چون شاید نسل پدران و مادران ما با همان مختصات برنامه های قبلی خو گرفته باشند، اما نسل جوان دنبال جنبه های متفاوت تری باشد. مثلاً ما ۱۵۰ فتوموشن مداحی ساختیم و برای تصاویر دعای ابو حمزه، تصویربرداری

هلی شات در زمان های خاصی در حرم امام رضا (ع) در همین ایام کرونا انجام شد که البته بعداً در اختیار سایر شبکه ها هم قرار دادیم. نکته دیگر این که نشستیم در تهران. ما در مازندران کار کردیم، در تربت جام، مشهد، سیستان و بلوچستان، کردستان، بوشهر، اردبیل و جاهای دیگر کار کردیم و هر جا رفتیم از موسیقی و فضاها و آدم ها و لباس ها و بوم آن محل استفاده کردیم تا رنگ بندی و تنوع ایجاد شود. در دعای سحر نه تنها از صدای جدیدی استفاده کردیم، بلکه به جای تصاویر عمومی اماکن متبرکه، سراغ آدم ها رفتیم و شما پیرمردی را می بینید که دعا را آغاز می کند و بعد در تصاویر از يك کودک گرفته تا يك مغازه دار تا پرستار و پزشك کرونا و... دیده می شوند. حتی به ما پیشنهاد شد که همان نوستالژی های قبلی را خصوصاً در صداها نگه داریم، اما ما تصمیم گرفتیم که يك بار هم این ساختار برای ایجاد سرمایه های جدید و ذائقه سازی برای آینده تلویزیون شکسته شود. به هر حال نسل ما به همین صداها و تصاویر خو گرفته و حس خوبی دارد، اما نمی شود مخاطبان تلویزیون را در این دایره منحصر کرد.